

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Arendal lufthavn Gullknapp

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 11.2.2014 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilårene framgår på side 3 til og med side 13.

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Bedriften må på forhånd avklare med Fylkesmannen i Aust-Agder dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Arendal lufthavn, Gullknapp AS
Beliggenhet/gateadresse	Gullknapp i Froland kommune
Postadresse	c/o Arendals Fossekompani ASA, Postboks 280, 4803 Arendal
Kommune og fylke	Froland kommune i Aust-Agder fylke
Org. nummer (bedrift)	936 740 987
UTM-koordinater 32 (Ø/N)	482 938/6 486 444
NACE-kode og bransje	52.230 - Andre tjenester tilknyttet lufttransport

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2015.0014.T	0919.0031.02	3

Tillatelse gitt: 16.2.2015	Endringsnummer:	Sist endret:
Øystein Djupedal		Ingunn Løvdal fylkesmiljøverndirektør

¹ Jf. Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for Statens forurensningstilsyns arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Innhold

1. Produksjonsforhold og utslippsforhold	3
2. Generelle vilkår	3
2.1. Utslippsbegrensninger.....	3
2.2. Plikt til å overholde grenseverdier.....	3
2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	3
2.4. Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.5. Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	4
2.6. Internkontroll	4
3. Utslipp til vann.....	4
3.1. Utslippsbegrensninger – Baneavising	4
3.2. Utslippsbegrensninger – Flyavising	5
3.3. Utslippsbegrensninger – Akseptgrenser i Nidelv- og Lilleelv-vassdrag	6
3.4. Oljeholdig avløpsvann	6
3.5. Overflatevann.....	6
3.6. Sanitæravløpsvann	6
4. Grunnforurensning og forurensede sedimenter	6
5. Kjemikalier	7
6. Støy	8
7. Energi	8
7.1. Energiledelse	8
7.2. Utnyttelse av overskuddsenergi	8
8. Avfall.....	8
8.1. Generelle krav.....	8
9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	9
9.1. Miljørisikoanalyse.....	9
9.2. Forebyggende tiltak.....	9
9.3. Etablering av beredskap.....	9
9.4. Varsling av akutt forurensning	9
10. Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen	10
10.1. Utslippskontroll.....	10
10.2. Måleprogram	10
10.3. Kvalitetssikring av målingene	10
10.4. Rapportering til Fylkesmannen.....	11
11. Overvåking av resipient.....	11
12. Utskifting av utstyr.....	12
13. Eierskifte	12
14. Nedleggelse	12
15. Tilsyn	12
VEDLEGG 1 Liste over prioriterte miljøgifter.	13

1. Produksjonsforhold og utslippsforhold

Tillatelsen omfatter generell lufthavnvirksomhet og tillater håndtering av overvann, forurenset med fly- og baneavvisningskjemikalier og diffuse utslipp til vann av avvisningskjemikaliene som av sikkerhetshensyn må benyttes. Tillatelsen omfatter også drift og utslipp av kjemikalier knyttet til verkstedsaktiviteter.

De fastsatte utslippsvilkår er basert på kjemikaliebruk av:

- 28,6 tonn formiat brukt til avising av rulle- og taksebaner.
- 5 tonn glykol og inntil 1 tonn per maksimaluke, brukt til avising av fly.

Ved vesentlige strukturelle endringer av tekniske systemer eller utslippsforhold skal ALG søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

I denne tillatelsen defineres "sesong" (avisingssesong) fra 1. oktober til 31. mai.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert. (Jf. Internkontrollforskriften § 5 punkt 7²)

2.5. Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 9.4.

2.6. Internkontroll

ALG plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

ALG plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Utslipp til vann

ALG plikter gjennom instruksjoner, kontroll og andre tiltak å sørge for at virksomheten drives slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig. Lufthavnen plikter å delta i resipientundersøkelser iverksatt av myndighetene.

3.1. Utslippsbegrensninger – Baneavising

Det er tillatt å bruke formiat inntil 10 tonn målt som KOF per sesong, brukt til avising av rulle- og taksebaner. Formiatholdig overvann skal infiltreres til grunn i størst mulig grad og brytes ned der. Det skal være rutiner for kontroll- og vedlikehold av anlegget slik infiltrasjon fungerer som det skal.

Baneavisingkjemikalie skal ikke inneholde giftige tilsetningsstoff.

Det skal føres driftsjournal over type og forbruk av baneavisingkjemikalie. Journalen skal være tilgjengelig ved kontroll, eller når Fylkesmannen ber om det.

---

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter - forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter - forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

3.2. Utslippsbegrensninger – Flyavising

Det er tillat 5 tonn glykol og inntil 1 tonn per maksimaluke, og dette tilsvarer et oksygenforbruk på 8,4 tonn målt som KOF, brukt til avising av fly.

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrenser		Gjelder fra
		Maksimal utslipp Midlingstid sesong	Midlingstid uke	
KOF	Flyavising	8,4 tonn	ikke fastsatt	1.10.15
Glykol	Flyavising	5 tonn	1 tonn	1.10.15

Korttidsgrense for KOF må vurderes av bedriften. Kan om nødvendig fastsettes senere.

Flyavisingskjemikaliene som benyttes ved ALG skal ha kjent PEC/PNEC i ferskvannresipient. Dette forholdstallet skal være mindre enn 1 for de kjemikaliene som kan benyttes.

Flyavisingsplattformen skal være utformet slik at alt spill av avisningsvæske som renner av flyene på plattformen under og etter påføring samles opp og ledes/transporteres til godkjent renseanlegg. Flyavisingsplattformen skal etableres senest i oppstart av fase 2.

Vann med høyt innhold av glykol fra område for flyavising skal etter planen samles opp (egnet sted med oppsamling til beholder) for bortkjøring av væske.

Tanker, ledningssystem og eventuelle bassenger for oppsamling av avisningsvæsker skal holdes tett og sikres mot lekkasjer. Det skal være rutiner for kontroll- og vedlikehold av dette som sikrer varig funksjonalitet og tetthet.

Diffuse utslipp og avrenning fra brøytesnø tillates infiltrert i grunnen. Noe av dette kan påvirke grunnvannet og resipientene. Overvåkingsprogram og akseptkriterier for utslippet skal utarbeides, jf. pkt. 11.

Glykolholdig vann som drypper av flyene ved avgang, og som spres til øvrige arealer rundt flyplassen anses som diffus spredning. Det skal legges til rette for naturlig nedbrytning i grunn.

Det skal utarbeides brøyteplan for flyoppstillingsområdet og taksebaner. Det skal føres driftsjournal over type og forbruk av flyavisingskjemikalie. Journalen skal være tilgjengelig ved kontroll eller når Fylkesmannen ber om det.

3.3. Utslippsbegrensninger – Akseptgrenser i Nidelv- og Lilleelv- vassdrag

I den tiden av året vassdraget er islagt skal utslippet av vann til vassdraget holdes på et jevnt og lavest mulig nivå. Akseptverdier gjelder ved målestasjonene i Nidelv og Lilleelv.

Utslippskomponent	Akseptgrenser (mg/l)			Gjelder fra
	Sesong døgnmiddel	Sesong Ukesmiddel*	Ikke sesong Ukesmiddel	
O ₂ innhold [mg/l]	-	7**	>7***	1.10.2015
S3/S13 (additiv) [µg/l]	-	2	-	1.10.2015
Glykol [mg/l]	6	Ikke fastsatt	-	1.10.2015
Formiat [mg/l]	ikke fastsatt	ikke fastsatt	-	

* Skal overholdes 95 % av tiden i sesongen

** Ved 10 °C,

*** Ved 20 °C

Øvrige additiver (tilsetningsstoffer), glykol målt som ukesmiddel og formiat må vurderes av bedriften og oversendes til Fylkesmannen som en del av måleprogrammet.

3.4. Oljeholdig avløpsvann

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet, jf. forurensningsforskriftens kapittel 15 om krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann og internkontrollforskriftens § 5 punkt 6.

Oljeutskillere skal vedlikeholdes og tømmes regelmessig slik at de virker etter hensikten. Oppsamlet olje fra oljeutskillere skal leveres til godkjent mottak for farlig av fall.

3.3. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer utover det som er regulert i pkt. 3.1, 3.2. og 3.3. skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

Fortynning, i form av å blande rent vann med forurenset vann i avløpssystemene anses ikke som en akseptabel renseløsning, og direkte utslipp via overvannsnett til vassdrag skal unngås i størst mulig grad.

3.7. Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann slippes ut gjennom separat biologisk/kjemisk avløpsanlegg⁴

4. Grunnforurensning og forurensete sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

ALG plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt

⁴ Jf. forurensningsforskriften kapittel 12 (<50 pe) eller 13 (≥50 pe)

vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen⁵/Fylkesmannen.

5. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

ALG skal ha prosedyrer som sikrer system for substitusjon av kjemikalier. Dette innebærer at de mest miljøvennlige avisningskjemikaliene benyttes ved lufthavnen. Prosedyrene skal beskrive innkjøpsrutiner, hvilke krav som stilles til de toksikologiske risikoundersøkelsene, i tillegg til en beskrivelse av hvordan produktene oppfører seg i miljøet (grunn og grunnvann) ved flyplassen. Dokumentet skal oppdateres dersom nye produkter tas i bruk og dersom nyere forskning og måleresultater gir nye opplysninger om stoffenes oppførsel i grunn og grunnvann. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁶

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁷ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

Før et avisningsprodukt tas i bruk skal ALG sørge for at:

- det foreligger fullstendige opplysninger om over samtlige stoffer som inngår i produktet, er oppgitt med CAS-nr.
- det er gjennomført toksiske risikovurdering: kjemikaliene skal være testet med hensyn til nedbrytningsevne/persistens, bioakkumuleringsevne, toksisitet, og hormonhermende effekt.
- rapport er sendt til Fylkesmannen med opplysninger om samtlige stoffer og konklusjoner fra en kvalifisert PBT-vurdering. Opplysningene vil behandles konfidensielt og være unntatt offentligheten.

⁵ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁶ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁷ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

6. Støy

Støy reguleres av Luftfartstilsynet. Fylkesmannen spesifiserer derfor ikke egne vilkår knyttet til støy.

7. Energi

7.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.6. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være etablert innen 31.12.2015.

7.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 10.4.

8. Avfall

8.1. Generelle krav

ALG plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

ALG plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Sand fra sandfang som kan være forurenset av flyavisingskjemikalier skal leveres godkjent mottak. Sand fra sandfang som ikke er tilført avisningskjemikalier kan disponeres fritt, innenfor et angitt område innenfor flyplassens reguleringsområde, så lenge bedriften kan

---

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

dokumentere at det ikke vil foregå spredning av miljøfarlige komponenter fra disponeringsstedet.

Slam fra oljeutskillere skal leveres godkjent mottak.

9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1. Miljørisikoanalyse

ALG skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. ALG skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

ALG skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

ALG skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Områder med størst risiko for akutt forurensning og utslipp til grunn og vassdrag skal kartlegges.

ALG skal ha klare kriterier for hva som skal medføre en oppdatering av risikoanalysen eller prosedyre for når en slik systematisk vurdering skal gjøres.

9.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreducerende tiltak. Både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

9.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁹. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

---

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

10. Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

10.1. Utslippskontroll

ALG skal gjennomføre målinger av utslipp til vann og skal til enhver tid ha et kontroll- og overvåkingsprogram for utslipp til grunnvann og vassdrag.

Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

- komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter
- andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

10.2. Måleprogram

Bedriften skal ha et måleprogram som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

Måleprogrammet skal oppdateres innen 1. juni 2015 og sendes Fylkesmannen.

Når bedriften utarbeider måleprogrammet, skal den:

- velge prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver
- vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal gå fram av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

10.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Fylkesmannen kan videre godta at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier når bedriften selv analyserer
- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier

10.4. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

11. Overvåking av resipient

Bedriften skal sørge for overvåking av effekter av utslippene til vann i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingsprogrammet skal forelegges Fylkesmannen for eventuelle merknader innen 1.6.2015.

ALG skal gjennom sitt overvåkingsprogram dokumentere utslipp fra flyplassens område og vannkvalitet i nærliggende resipienter. Utslipp fra flyplassen skal ikke føre til negativ påvirkning på resipientene.

ALG skal dokumentere miljøtilstand i Nidelva og Lilleelva. Resipientene skal undersøkes før oppstart for å gi best mulig grunnlag for å bevokte ev. påvirkning fra flyplassen. En biologisk forundersøkelse skal derfor gjennomføres før flyplassaktiviteten er i gang.

Grunnvannet under flyplassen skal sikres mot varig påvirkning av utslipp fra flyplassen. Eventuelle funn av avisingsmidler oppfattes som et varsel for mulig påvirkning på resipienter og tiltak skal iverksettes.

Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

Bedriften skal undersøke kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av bedriftens utslipp. Undersøkelsen kan blant annet omfatte aktuelle biologiske kvalitetselementer med støtteparametre og kjemiske kvalitetselementer, jf vannforskriftens vedlegg V og tilhørende veileder fra direktoratetsgruppen. Eksempler på aktuelle kvalitetselementer kan blant annet være flora, fauna, oksygen- og næringsstofforhold og miljøgifter i vannforekomsten.

Undersøkelsen må omfatte bedriftens eget utslipp, og samlet tilstand og påvirkning i vannforekomsten.

I henhold til vannforskriftens § 18 skal det etableres regionale overvåkingsprogram. Programmene er ikke ferdigstilt per i dag. Virksomheten må påregne at overvåkingsprogrammet kan bli revidert og tilpasset det regionale overvåkingsprogrammet. Dette gjelder for vannforekomstene som virksomhetens utslipp kan påvirke.

12. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

13. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

14. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

15. Tilsyn

ALG plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

---

¹⁰ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4' isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkyfenoler og alkylfenoletoksyler:

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6 tri-tert-butylfenol	

Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA
C9-PFCA - C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Siloksaner	
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyktotetrasiloksan	D4